

[Knud Bro.]
for os at gennemføre lovforslaget i dette folketingsår.

Jeg skal understrege, at jeg har glædet mig over at høre de to foregående ordførere. Jeg håber som sagt, at folketinget, sådan som det har været i stand til det ved andre lovforslag, kan arbejde hurtigt.

Pia Dam: Jeg kan udtrykke min tilfredshed med, at dette lovforslag er blevet fremsat. Måske kan man lidt beklage, at det er nødvendigt at lovgive for dette område, idet vel alle burde erkende, at det er et arbejde af indiskutabel karakter, lægevidenskaben udfører. Men det er ofte en langvarig proces at harmonisere vore etiske og æstetiske forestillinger med den udfordring, de tekniske og videnskabelige fremskridt stiller os over for. Med desto større tilfredshed konstaterer jeg, at lovforslaget klart synes at imødekomme både de øjeblikkelige muligheder, videnskaben har, og dem, man må formode, den kommer til at råde over inden for en overskuelig årrække. Hovedsynspunktet for vor holdning i disse spørgsmål må være, at det i videst muligt omfang gælder om at bevare liv.

Jeg kan som de foregående ordførere tilslutte mig, at man fuldfører behandlingen af lovforslaget i indeværende folketingsår. Jeg synes, problemet er dybt alvorligt. Jeg ved, at på Århus kommunehospital er kapaciteten fuldstændig optaget af levende donorer, men lovforslaget forudsætter, at der bliver oprettet nye hospitalsafdelinger, og man kan slet ikke komme i gang med dette forberedende arbejde eller godkendelsen af disse hospitalsafdelinger, før lovforslaget er vedtaget. Jeg finder det derfor meget alvorligt og påtrængende, at vi fuldfører udvalgsarbejdet, inden folketinget tager ferie.

Elsie-Merete Ross: Jeg vil gerne takke ministeren for den hurtighed, hvormed han nedsatte et udvalg til behandling af spørgsmålet om særlige lovregler angående transplantation, efter at spørgsmål herom var rejst fra to sider i folketinget den 5. oktober 1966. Allerede den 12. oktober blev udvalget nedsat. Udvalget har i forbindelse med sin betænkning udarbejdet udkast til lovforslag, som ministeren har fulgt.

For mange mennesker er foranstaltninger som de her omhandlede af en sådan karakter, at jeg tror, der kræves et ganske betydeligt oplysningsarbejde for at få folk til at forstå, hvilken betydning udtagelse af menneskeligt væv har i behandlingsøjemed for syge mennesker.

Skal transplantationen foretages på levende donor, må det sikres, at den hviler helt på frivillighedens grundlag, uden at der øves pres. Det vil kunne ske, at der i en familie kun er én enkelt person, der vil være egnet som donor, og at vedkommende derved kan komme i en tvangssituation, hvor hans villighed til at være donor kan være afgørende for et andet familiemedlems liv eller død. Lægen skal derfor efter loven sikre sig, at virkelig beslutningsfrihed foreligger.

Selv om det i visse tilfælde er nødvendigt, at transplantationen foregår fra levende, frivillig donor, er det meget nødvendigt, at der er mulighed for transplantation af nyrer og andet biologisk materiale fra afdøde. Det kan ske ved, at personer skriftligt træffer bestemmelse om, at biologisk materiale må udtages, når de er døde, både til behandlingsmæssig brug og til videnskabelig brug. En sådan bestemmelse skal respekteres af de efterladte. Man må håbe, at ægtefæller taler med hinanden og med deres børn, inden de træffer en sådan beslutning, da det dog er de efterladte, der følelsesmæssigt bliver berørt af beslutningen, og ikke den afdøde, når først situationen foreligger.

Selv om der er et stigende antal personer, der i levende live træffer disposition over deres lig, bliver det vel næppe det helt store antal. Det er derfor af hensyn til de mange, der kan helbredes ved hjælp af biologisk materiale udtaget af døde, nødvendigt at udvide kredsen, dog kun til lig af personer, der er døde på eller som døde indbragt på sygehus eller lignende institution. Har afdøde udtalt sig imod disse indgreb, skal det ubetinget respekteres. Ligeledes hvis blot en enkelt af hans nærmeste tilkendegiver, at han modsatte sig vævsudtagelse. Det må heller ikke ske, hvis det kan formodes, at det ville stride mod den afdødes eller hans nærmestes religiøse og etiske opfattelse. Det samme gælder med hensyn til obduktion.